

Remissvar Högre utbildning under tjugo år SOU 2015:70

Folkbildningsrådet instämmer i utredningens slutsatser, men vill kommentera och lämna synpunkter på de delar som särskilt berör folkbildningen och civilsamhället.

Folkbildningsrådet anser

- att ett brett utbud av fristående kurser som fortbildning och fördjupning för anställda och ideellt verksamma är angeläget för att möta civilsamhällets och folkbildningens behov
- att folkhögskollärarytbildningen avseende nivå och omfattning ska utformas så att likvärdighet med annan lärarutbildning uppnås
- att överbryggande kurser ska anordnas i anslutning till folkhögskollärarytbildningen och annan lärarutbildning
- att validering och tillgodoräknande ska användas i högre utsträckning för att studerande med tidigare utbildning från bland annat folkhögskola ska kunna komplettera sin utbildning och gå vidare inom högskolan
- att åtgärder behövs för att bredda rekryteringen till högskolan, för att öka mångfalden bland de studerande och för att motverka den sociala snedrekryteringen
- att samråd ska ske med företrädare för folkhögskolans eftergymnasiala yrkesutbildningar på motsvarande sätt som med Myndigheten för yrkeshögskolan, för att tydliggöra gränserna mellan utbildningsformerna

Utbud i förhållande till folkbildning och civilsamhälle

Folkbildningsrådet instämmer i utredningens slutsats att det är svårt att entydigt definiera civilsamhällets behov av högskoleutbildning. Inom civilsamhället finns en stor mångfald av såväl professionellt som ideellt arbete.

Därför är det viktigt att det finns ett brett utbud av fristående kortare och längre kurser, inte minst på distans, för fortbildning och fördjupning. Detta gäller också för verksamma inom folkbildningen.

Folkbildningsrådet instämmer därför i utredningens slutsats att de fristående kursernas andel inte får minska ytterligare. Utan öka i omfattning.

Det är också angeläget att det inom högskolan går att bygga vidare på utbildning, som man genomgått inom folkbildningen. Formerna för validering och tillgodoräknande behöver därför utvecklas.

För folkhögskolans behov är det särskilt angeläget att folkhögskollärautbildningen utformas så att den till nivå och omfattning motsvarar annan lärarutbildning och att överbyggande kurser ges mellan de olika lärarutbildningarna.

Studenternas bakgrund – om behov av breddad rekrytering

Utredningen visar att den sociala snedrekryteringen till högskolan kvarstår och att könsfördelningen är jämn endast i en fjärdedel av utbildningarna. Studenter med utländsk bakgrund är fler än tidigare, men personer som invandrat efter sju års ålder deltar i betydligt lägre omfattning. Andelen äldre studenter har minskat.

Effekterna av den senaste skärpningen av tillträdeskraven från 2014 (Gy11) är inte synliga i utredningen. Från folkhögskolorna har man noterat att de höjda kraven i svenska och engelska gjort det betydligt svårare för utlandsfödda deltagare att nå grundläggande behörighet. Det riskerar att ytterligare minska mångfalden bland högskolans studenter.

Folkbildningsrådet anser att åtgärder för att bredda rekryteringen är angelägna. Fler vägar in i högskolan behövs. Inom folkbildning och vuxenutbildning finns många studerande med annan social och etnisk bakgrund. Det är därför viktigt att underlätta för dessa vuxna studerande att ta steget till högskolan. Ökad samverkan med högskolan och folkbildningen behövs för att underlätta rekrytering.

Högskolans gränser

Folkbildningsrådet instämmer i utredningens slutsats att överlappningar i utbildningssystemet bör minska. Utredningen jämför särskilt yrkeshögskoleutbildningarna med snarlika högskolekurser och föreslår en starkare betoning av högskolekaraktären i högskolans utbud samt ett ökat samråd mellan utbildningsanordnarna.

Inom folkhögskolan finns ett antal utbildningar som är eftergymnasiala till sin karaktär inom bland annat ledarutbildning, sociala området, media, kommunikation, teckentolkutbildning och kultur. Höstterminen 2014 studerade 3 119 deltagare sammantaget på den eftergymnasiala nivån. Några folkhögskolor har utöver detta bedrivit utbildningar som yrkeshögskolekurser, t.ex. behandlingsassistent.

I ett decentraliserat utbildningssystem får en viss överlappning accepteras. Folkbildningsrådet föreslår att också folkbildningens eftergymnasiala utbildningar beaktas vid samråd och kursplanering.

För Folkbildningsrådet

Catharina Håkansson Boman
Ordförande

Britten Månsson-Wallin
Generalsekreterare

